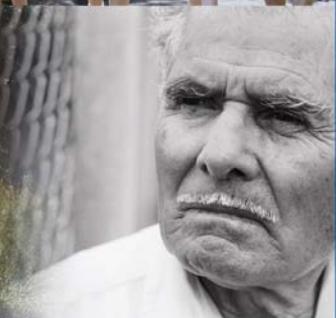

Wetin na dipresiv disɔda?

(What is a depressive disorder?)

Wëtin na dipresiv disôda?

Dis wôd dipreshôn de tòk bôt da pwel hart wae ɔlman kin gët na lyfe. Na wôd bak wae dën kin yuse fo tòk bôt bôrku ɔda kayn pwel hat sik.

Wae e bi sae dis pwel hat sik bôrku en plënti, e fayn fo no wëtin na de difren bitwin gladi gladi en pwel hat na lyfe en de sayn dêm.

Wae yu wori, lëk udat yu lëk dye, yu padi biznes pwel or yu gët tranga frôstrashôn, bôrku pipul nor kin gladi. Dis na aw pipul dën kin riakt to dën kayn tin,bôt e nor kin tay. Wi nor kin kol dën kayn tin pwel hart, bôt na tin dêm wae dae na wi lyfe.

Pwel hat sik na bôrku sik dêm wae gët plënti or long long biznes en porsin kin los intrest pan plënti tin wae yu bin lëk fo du. Dae sayn dêm kin anbog pipul dën lyfe pasmak.

Dën pwel hat sik ya bôrku en wan porsin usai ɔvri fyve (five) pipul dae go gët am na dën lyfe.

Dën pwel hat sik na soba en wori hat sik dêm wae gët de pawa fo anbog porsin lyfe en wel bodi. Fo mëk masta sabi pipul dêm wach yu en trit yu go fayn. Wae de sik pasmak somtêm dae, fo tap na ɔspitul go fayn. De guud nyus na dat, pwel hat tritmënt kin woke fayn fayn wan.

Wëtin na de mayn difren difren pwel hat sik dêm?

Bôrku bôrku kres sik kin kam wit pwel hart.

De alagba dën pan dis pwel hat sik

Dat na de pwel hat wae dën ki si pan bôrku pipul dêm. Porsin wae gët pasmak pwel hat kin kol en nor kin aybul ɔnjo lyfe. Dën nor kin aybul konsentraty, gët trëng, it en slip lëk fostem.

Dën kin ɔltém fil bad bot dën sef. Dën nor kin abop pan ɔnytin na lyfe en kin dòn givôp. Dis kin mëk dën bigin memba fo teik dën yone lyfe.

Som ebi pwel hat sik kin kam pan porsin wae yu nor no aw e kam en kin grap pan pipul dêm wae evin gët wel bodi, wae na masta sabi porsin, gët api famili en padi dêm. Tin wae de mëk yu hart Wori en yu nor aybul kope wit, kin bryng dis sik kam.

Wae dae sayn dêm fo dis pwel hat nor plënti en pasmak, bôt dae tay (lëk pas tu yia), dën kol am distamik disôda(dat na wae yu nor aybul ɔnjo or gladi,bôt nor to de saym lëk pwel hart (dipreshôn) en dae tay pan porsin (*dysthymic disorder*).

Aw yu dae ajust yu lyfe wit de pwel hat

Pörsin wae get dis sik kin dae pan soso wori wori na lyfe, lëk wae kloze padi biznes pwel or woke lëf yu, bot e nor kin apun so normo.

Dis dipreshon filin kin pasmak somtem en kin kam wit frayd wan wan tem, nor de slip en it beteh. De sik in sayn kin teik lëk wick to yia. Pipul dem wae get dis kayn pwel hat sik, fayn fo de teik tritment oltem fo ep den fen wae fo bia wit wetin de apun en bia de sayn dem.

Pwel hart wae yu kin don bon pikin

Wae uman kin bon pikin, den kin get wetin wi kol 'bayby blues' (dat na wae den kin kry kwik en den muud bak nor kin stedi) Den kin get smol smol pwel hart, mago mago, nor kin fil wel en kin fènam at fo slip ah lëk sef den taya. Dis kayn pwel hart kin teik lëk awa or som dae, den e los.

Wae yu teik lëk ten pasent kombra, dis pwel hat kin ton to soba disoda wae den kin don bon, den kòlam pwel hart afta bon pikin (Post-natal dipreshon). Kombra dem wae get dis sik kin fènam at fo bia wit de yagba wae lyfe get.

Den kin de frayd frayd, los konfidens, nor kin gladi en taya pasmak. Som kombra de get panic atak or kin vex

kwik. Somtem den nor kin aybul it en slip beteh.

De pasmak wan dae, bot nor kin kaych kombra den so normo en kinmek yu lëk udat wan kres. Som kombra nor kin aybul bia wit lyfe en dat kin anbog aw e de memba en du bak.

E go fayn fo mek kombra en pikin get tritment fo dis sik en guud guud tritment dae fo de sik.

Bipola Muud Disorda

Pörsin wae get dis sik kin expirens pasmak pwel hat en kin kam somtem wit som kayn medikal kondishon wae kin kam wit hi hi filin, treng en dae memba foni foni tin dem, yu hat de wam, dae tok kwik kwik wan en nor kin soba.

Wae yu wan no mor bot dis pwel hat sik, yu fo rid dis paypa: wetin na dipresiv disoda? (dat na wae yu hat pwel oltem)?

Aw di difren difren krays den kin waka fut-fut

Pörsin wae get dis pwel hat sik kin oltem get sayn fo sho sae e de frayd. Fo kno mor bot dis frayd sik, rid de paypa wetin na da pasmak frayd sik?

Wae yu dae teik den bad rom en drog kin ep fo bryng pwel hat. Dis kinmek tritment at fo woke, so wae yu no aw fo teik rom en drog go fayn banba.

Pipul dən wae gət dis sik kin lək fo teik dən yone lyfe.

Wətin kin bryng dis pwel hart sik?

Plenti təm, børku əda tin kin gət fo du wit pwel hat sik.

Aw yu dae get am from yu fambul

Børku stordi dən sho sae dis pwel hat sik kin dae na famili usai porsin dae gət am. Dis fiba əda kayn sik dən wae porsin dae gət na in famili lək da shuga sik ən hat komplayn.

Aw yu bədi yam yam kin bryng de sik

Səmtəm dae dis pwel hart kin kam wae de yam yam na yu hade nər kərəkt. Da Məresin wae kin woke pan pwel hat kin trit dis kayn sik.

Wəri hart sik (Stres)

Dis wəri hat sik səf gət səmtin fo du wit dis pwel hat sik, mər lək wae porsin gət səm kayn wahala na in lyfe.

Dis pwel hart sik kin kam pan pipul dəm wae dae go tru səm kayn soba tin na dən lyfe, lək wae uman bən, uman tap fo si in pirod ən wae yu porsin dye.

Wae dis kin dən bi, de sik kin plənti pan porsin wae kin jis dən macho, uman dəm, ole pipul dəm ən pipul dəm wae gət lək hat fuut, kət an, blən, ən leprəsi.

Wam Hat

Porsin wae gət wam hat kin gət dis pwel hat sik sayn kwik. Dis pwel hat sik kam pan pipul dəm wae mago mago, de wach ənytin wae porsin de du, de respond to səmtin kwik, ən kin teik smol tin səf big ən kin tərmənt kwi pan wətin de apun na dən lyfe.

Pipul dən wae lək fo du tin fayn ən kin si dən səf səm kayn wae, ən kin lək fo si dən səf ən əda pipul dəm dae du big big tin dəm, kin gət pwel hat oltem.

Dən wan wae kin oltem luuk to əda pipul dəm fo əp go gət dis sik wae dən ton dən dən. əda wae bak, pipul dəm wae kin məmba guud tin na lyfe nər kin gət dis sik nərmo.

Rəm ən drəg yuse

Dən bard bard rəm ən drəg yuse kin mək porsin gət dis pwel hat sik kwik. Dis kin ad bak to wae dən kin tri fo teik dən yone lyfe.

Uskayn Tritment dae fo mən dis sik?

Dən kin trit dis pwel hat fayn fayn wan.

Pipul dən wae nər kin gladi fo ləng təm ən de anbog dən lyfe pasmak, fo si dən famili dəkta ər go na kəminiti həlt senta.

Den kin gi tritmēnt bi aw de sik in sayn den dae, bōt tritmēnt kin tan lēk den wan ya.

- Fō du sōmtin bōt de hade, lēk da tritmēnt bōt aw yu hade kin du (CBT) kin tri fō chayng aw yu kin mēmba ēn biliv pan tin dēm wae get fō du wit pwēl hat.
- Wae una de trit una sēf kin ēp pipul dēn fō no wētin dis kayn tin kin do to aw pipul dēn de fil Fō mitōp de pwēl hat tēm fō dis sik, mēresin dae wae de woke pan de pwēl hat fō drev da filin, mēk yu slip ēn it fayn, ēn pul pan aw yu de frayd.
- Lēk əda mēresin fo mēk pōrsin kol, dis mēresin wae de mēk yu drev pwēl hat nōr fō yuse pōrsin. dēn kin bryng kam de tin dēm wae de pas pas mēsayg na yu ed saful saful, e kin teik lēk wan(1) to for (4) wik fo mēk e woke fayn.
- Spēshal mēresin dēn dae fo kōntrol yu muud in stēdi wan, lēk fo da bipola muud disōda.
- Tin wae yu blant du de chayng, lēk fo exacize, teik smōl rōm ēn drog, kin ēp pipul dēm fō mēn dis pwēl hat sik.

- Fō sōm bard bard pwēl hat sik dēm, da shōk tritmēnt kin fayn ēn de woke guud guud wan. E kin sayy sōm man wae kin wan teik den yone lyfe or pipul den wae dōn tap fō it ēn drynk kin dye bikoz of dis kayn tin.

De fambul ēn padi dēm fo udat get dis pwēl hat sik kin əltem kōnfuze ēn wōri.

Fō put an ənda dēm ēn lan bōt de sik, dōn bak fō əndastand dis sik bētēh na de kōminiti, na guud guud sayn fō mēn de sik.

Usai for go way yu nid ep

- Yu dokta (dat na yu GP)
- Yu kominiti helt senta
- Usai den kin men krase na yu kominit.

For mek yu no mor bot de sai den way de for go, chek usai den kol kominiti ep en de oda sai way de kia bot wi, yu kin get dem oltem en den numba de usai wi kin wach for telephone numba nay a so.

If yu go lek posin fo intaprit fo yu, kol (TIS) pan dis nomba 13 14 50

If yu wan kwik sai for tok to porsin bot yu trobul, go or kol da sai way name (Lifeline) pan 13 11 14. Lifeline kin gi oda sai den for kol en den go tel yu borku oda tin for no en ep yu.

Borku oda tin de for no na:

www.mmha.org.au

www.beyondblue.org.au

www.betterhealth.vic.gov.au

www.adavic.org.au

www.crfad.com

www.ranzcp.org

www.sane.org

Insert your local details here

Wetin for no bot dis paypa

Dis paypa ya de teik wit borku oda paypa den wey den rite bot krase sik en na Australia govement gi de kopor as den de tri fo fet krase biznes na de ole kontri.

Oda paypa wey den don rite bot de sam kayn tin na den de ya so.

- *Waytin na krase sik?*
- *Waytin e min for de wit fraid oltem?*
- *Waytin e min way ow yu de fil de go up n don r?*
- *Waytin e min way yu hart poil oltem?*
- *Waytin na krai-beleh or angri beleh?*
- *Waytin na Haflahun?*

Yu kin get den paypa ya for natin na Wel hade en woke man biznes Way na sai for di Australian govement Dipatment for wel bodi en ole pipul biznes:

GPO Box 9848

CANBERRA ACT 2601

Tel 1800 066 247

Fax 1800 634 400

www.health.gov.au/mentalhealth

Fo get oda kopi insai oda pipul den langwayg, kol Moltikoltchoral Mental

Helt na ostraylia (Australia) ya so pan dis nomba (Multicultural Mental Health Asutralia): (02)98403333
www.mmha.org.au

